

GELİŞEN SOSYAL ADALET
İNSANA YAKIŞIR İŞ

MEVSİMLİK TARIM VE ÇOCUK İŞÇİLİĞİ

TÜRKİYE'DEKİ MEVSİMLİK FINDIK TARIMINDA EN KÖTÜ
BİÇİMLERDEKİ ÇOCUK İŞÇİLİĞİNİN SONA ERDİRİLMESİNE
YÖNELİK KAPSAMLI MODEL PROJESİ

ULUSLARARASI ÇALIŞMA ÖRGÜTÜ (ILO)

TÜRKİYE OFİSİ

5 Kasım 2019, Adana

MEVSİMLİK TARIM İŞÇİLİĞİ

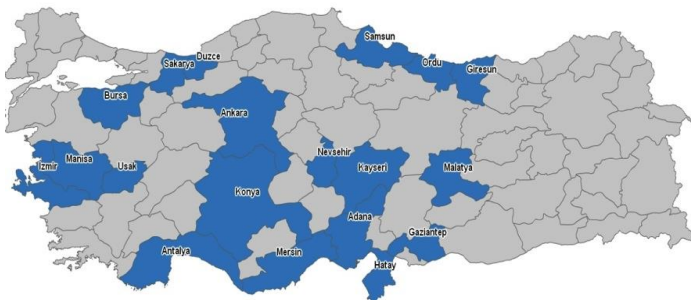
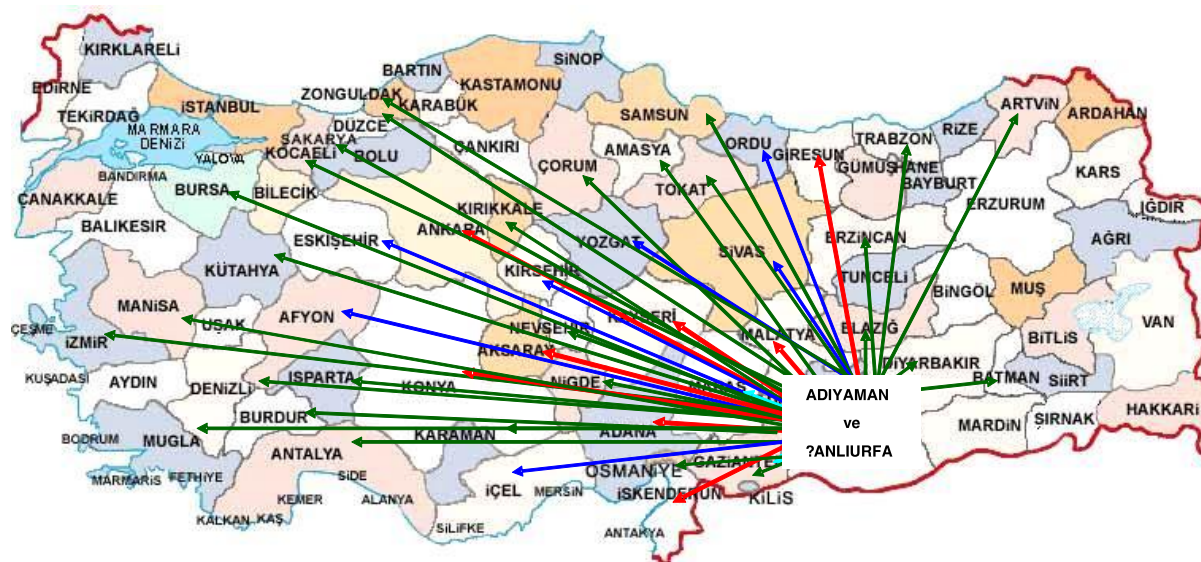
Türkiye’de mevsimlik tarım işçileri, her yıl ağırlıklı olarak Güneydoğu’dan ülkenin dört bir yanına birkaç aylığına çalışmak için göç eden bir işçi kitlesidir. İşçilerin bu geçici göçleri sadece bir yer ile sınırlı kalmamaktadır. Tarım ürünlerinin hasat mevsimlerine göre, birkaç yer değiştirmektedirler (Çınar, 2014).

1919-2019

GELİŞEN SOSYAL ADALET
İNSANA YAKIŞIR İŞ

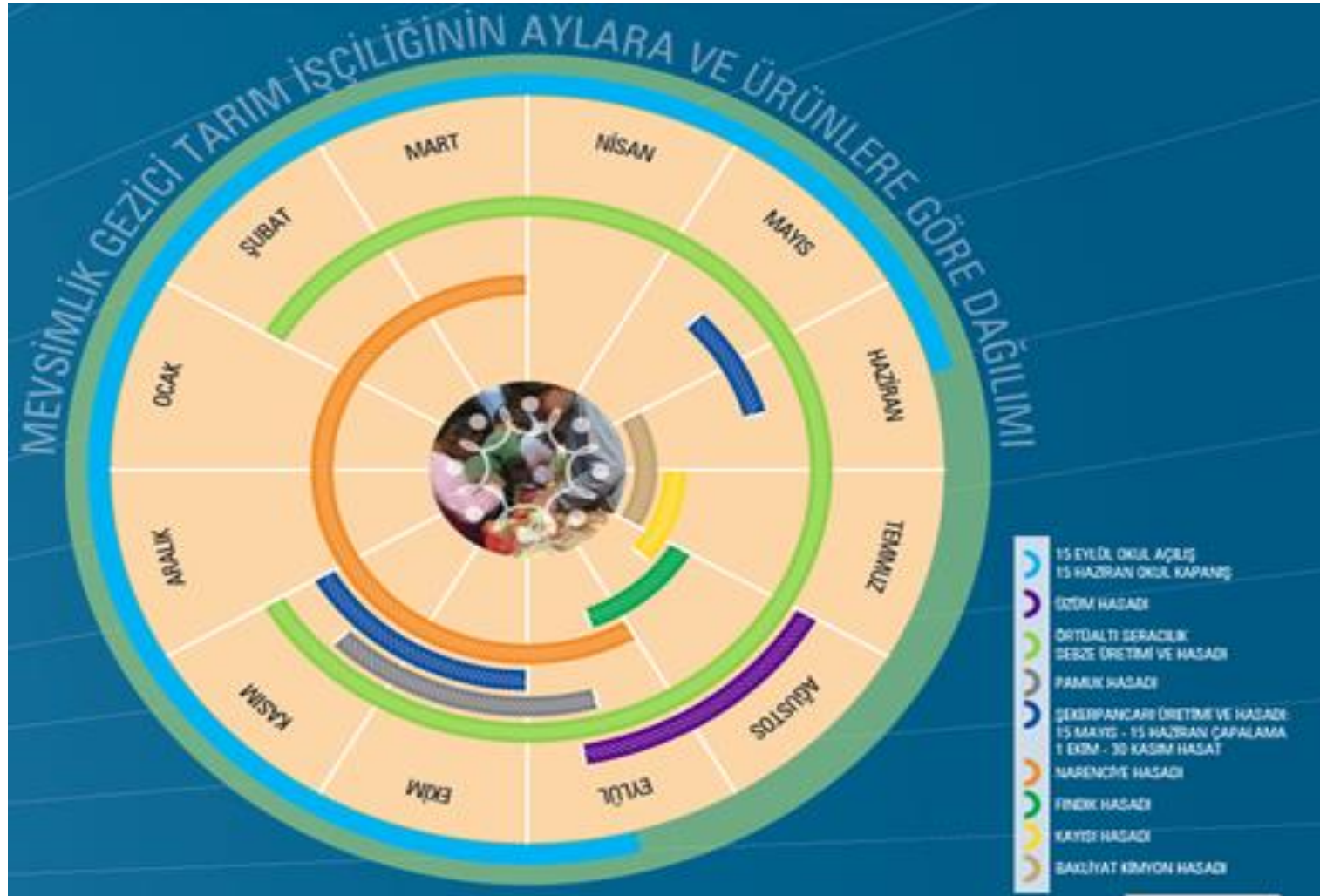
MEVSİMLİK TARIM İŞÇİLERİNİN VE AİLELERİNİN İHTİYAÇLARININ BELİRLENMESİ ARAŞTIRMASI, 2012, HARRAN ÜNİVERSİTESİ, UNFPA

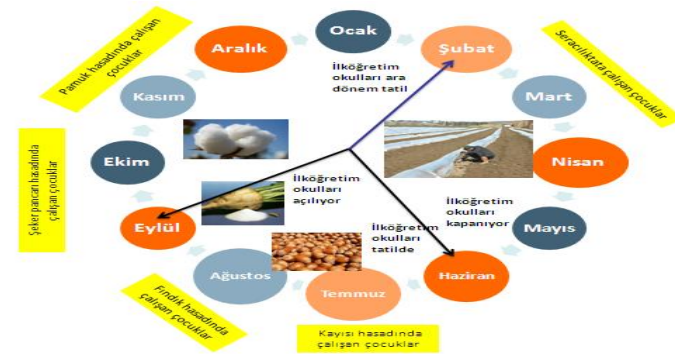
MEVSİMLİK TARIM İŞÇİLİĞİNİN AYLARA VE ÜRÜNLERE GÖRE DAĞILIMI

GELİŞEN SOSYAL ADALET
İNSANA YAKIŞIR İŞ

MEVSİMLİK TARIMDA ÇOCUK İŞÇİLİĞİ

TARIM İŞLERİNİN ÇOCUKLAR İÇİN RİSK VE TEHLİKELERİ

- Çalışma şartlarının zorluğu
- Yaşam ve çalışma koşulları arasında kesin sınır/ayrım eksikliği
- Monotonluk ve yoğun fiziksel güç gerekliliği
- Sıcak/soğuk hava ve zor iklim koşulları
- Sinek, böcek, sürüngen ısırıkları, diğer hayvan tehditleri
- Genelde ilkel aletlerle çalışma, tehlikeli kesme, biçme aletlerinin kullanımı
- Uzun seyahat mesafeleri ve uzun çalışma saatleri
- Kimyasallardan etkilenme, tarım ilaçları vb. ile kontamine olmuş su ve gıda kullanımı
- Temiz içme suyu temininde güçlük
- Tuvalet ve banyo imkanlarında sınırlılık
- Sınırlı temizlik olanakları nedeniyle kirli kılık kıyafet ile çalışma
- Gürültü
- Toksik tarım ilaçlarını karıştırma, yükleme ve uygulama
- Organik tozlara maruz kalma
- Yaralanma ve kesikler
- Hastalıklar, biyolojik riskler
- Solunum hastalıkları
- Deri-cilt hastalıkları
- Alerjik rahatsızlıklar
- Mantar enfeksiyonları
- Hayvanlardan insanlara geçen hastalıklar
- Bağımlılık gelişme riski
- Yetersiz, dengesiz beslenme
- İşitme kaybı
- Göz hastalıkları
- Stres, fiziksel ve psikolojik şiddete maruziyet

MEVSİMLİK TARIMDA ÇOCUK İŞÇİLİĞİ İLE MÜCADELEYE YÖNELİK ULUSAL POLİTİKALAR

- Ulusal İstihdam Stratejisi (2014-2023)
- Çocuk İşçiliği ile Mücadele Ulusal Programı (2017-2023)
- 11. Kalkınma Planı
- 2017/6 sayılı Başbakanlık Genelgesi
“Mevsimlik Tarım İşçileri”
- 2016/5 sayılı Milli Eğitim Bakanlığı Genelgesi
“Mevsimlik Tarım İşçisi ve Göçer ve Yarı Göçer Ailelerin
Çocuklarının Eğitime Erişimi”

2018 yılının Çocuk İşçiliği ile Mücadele Yılı İlan Edilmesi ve
Çocuk İşçiliği ile Mücadele Ortak Deklarasyonu

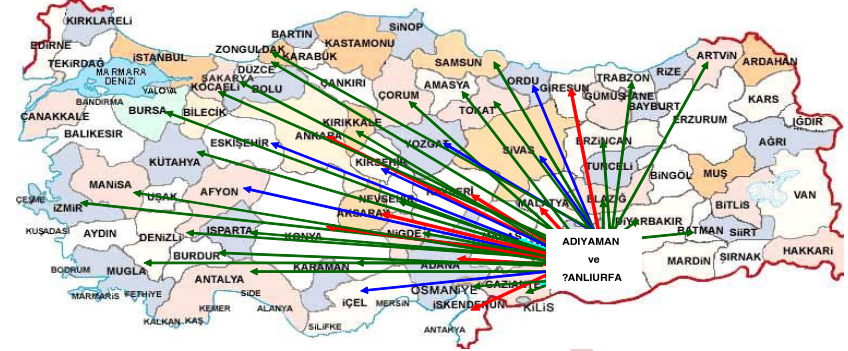

TÜRKİYE'DEKİ MEVSİMLİK FINDIK TARIMINDA EN KÖTÜ BİÇİMLERDEKİ ÇOCUK İŞÇİLİĞİNİN SONA ERDİRİLMESİNE YÖNELİK KAPSAMLI MODEL PROJESİ

KAMU-ÖZEL SEKTÖR İŞBİRLİĞİ

- **Genel Hedef:** Mevsimlik tarımda çocuk işçiliğinin sona erdirilmesi
 - Zamana Bağlı Politika ve Program Çerçevesi (2005-2015)
 - Ulusal İstihdam Stratejisi (2014-2023)
 - Çocuk İşçiliği ile Mücadele Ulusal Programı (2017-2023)
- **Özel Hedefler**
 - Çocuk işçiliği ile mücadelede yerel ve ulusal kapasitenin geliştirilmesi
 - Kamu-özel sektör işbirliğinin de dahil olduğu doğrudan müdahale ve izleme modelleri geliştirilmesi
 - Ulusal düzeyde sürdürülebilir bir politika geliştirme ve uygulama sürecine katkı sağlanması
- ILO Türkiye Ofisi & Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı
- CAOBISCO & Hollanda Krallığı
- Valilikler, Kaymakamlıklar, İlgili İl Müdürlükleri, Belediyeler
- Ordu, Düzce, Sakarya, Şanlıurfa
- Bitiş Tarihi: 31/12/2020

Hazırlık Çalışmaları (2011-2012)

Ordu ilindeki Mevsimlik Fındık Tarımında EKBÇ'nin Sona Erdirilmesine Yönelik Kapsamlı Model Projesi (2012-2015)

Türkiye'deki Mevsimlik Fındık Tarımında EKBÇ'nin Sona Erdirilmesine Yönelik Kapsamlı Model Projesi (2015-2017)

Türkiye'deki Mevsimlik Fındık Tarımında EKBÇ'nin Sona Erdirilmesine Yönelik Kapsamlı Model Projesi (2018-2020)

PROJE ÇIKTILARI

- **Kapasite Geliştirme-** mevsimlik fındık tarımında EKBÇİ'nin sona erdirilmesine yönelik olarak faaliyetleri planlanması, yönetimi, koordinasyonu, izlenmesi ve uygulanması için kapasite geliştirilmesi
- **Doğrudan Müdahale-** yönlendirme ve koruma hizmetleri ile birlikte mevsimlik fındık tarımında çalışan veya çalışma riski bulunan çocukların işe girişinin önlenmesi ve işten çekilmesinin sağlanması
- **Farkındalık Geliştirme-** savunuculuğu, kamu farkındalığı ve politika diyalogunu geliştirmek adına ulusal-yerel paydaşlar, hasat süreci aktörleri, kamuoyu ve medyada mevsimlik tarım işçiliğinde çocuk işçiliğinin sona erdirilmesine yönelik farkındalık geliştirme

KAPASİTE GELİŞTİRME

GELİŞEN SOSYAL ADALET
İNSANA YAKIŞIR İŞ

➤ MEB Genelgesi 2016/5 (21.03.2016)

«Mevsimlik Tarım İşçileri ile Göçer ve Yarı Göçer Ailelerin Çocuklarının Eğitime Erişimi»

➤ Başbakanlık Genelgesi 2017 /6 (19.04.2017)

«Mevsimlik Tarım İşçileri»

➤ Çocuk İşçiliği ile Mücadele Ulusal Programı (2017-2023)

- Çocuk İşçiliği ile Mücadele Ulusal Programı'nın etkili uygulanması ve 2018 yılının Çocuk İşçiliği ile Mücadele Yılı ilan edilmesine ilişkin Başbakanlık Genelgesi
- Başbakanlık Genelgesi ve MEB Genelgesi'nin hedef illerde etkili uygulanmasının desteklenmesi (Ordu, Düzce, Sakarya, Şanlıurfa)
 - İl planlama toplantıları- eylem planları hazırlığına destek
 - Çocuk işçiliği izleme faaliyetlerine yönelik eğitimler / Ordu – Düzce – Sakarya – Şanlıurfa
 - Öğretmenlere oryantasyon eğitimleri
 - Yerel aktörlerle düzenli toplantı/ziyaretler
 - Paydaş Toplantısı – ulusal ve yerel aktörler

▪ Başbakanlık Genelgesi ve MEB Genelgesi'nin hedef illerde etkili uygulanmasının desteklenmesi (Ordu, Düzce, Sakarya, Şanlıurfa)

- Paydaş Çalıştayları– ulusal ve yerel aktörler
- Eylem planları hazırlık/uygulama sürecine destek - Yerel aktörlerle düzenli toplantı/ziyaretler
- Çocuk işçiliği izleme faaliyetlerine yönelik kapasite geliştirme
 - Konya – Eskişehir – Aksaray - Nevşehir
- Öğretmenlere yönelik oryantasyon eğitimleri
- Fındık üreticisi firmaların sosyal destek çalışanlarına yönelik eğitim faaliyeti
- Paydaş saha ziyareti

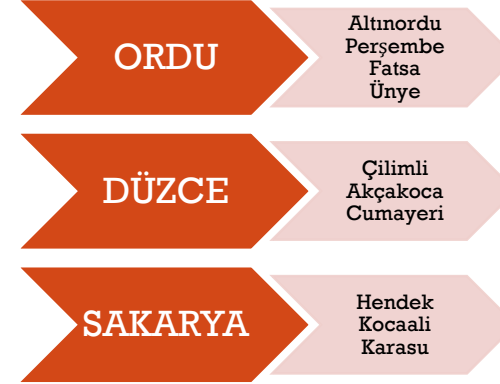
DOĞRUDAN MÜDAHALE

GELİŞEN SOSYAL ADALET
İNSANA YAKIŞIR İŞ

- **STRATEJİK Müdahale Modeli:**
tespit, yönlendirme, koruma
mekanizmaları-eğitim,
danışmanlık, rehabilitasyon
faaliyetleri

- çocuklar
- mevsimlik tarım işçisi aileler
- tarım aracıları
- bahçe sahipleri

FARKINDALIK YARATMA

- 2018 yılının Çocuk İşçiliği ile Mücadele Yılı İlan Edilmesi ve Çocuk İşçiliği ile Mücadele Deklarasyonu
9 Bakanlık, 7 Sosyal Taraf, ILO Türkiye Ofisi
- 12 Haziran Dünya Çocuk İşçiliği ile Mücadele Günü – Ordu’da farkındalık etkinliği
- Mevsimlik Tarımda Çocuk İşçiliği ile Mücadele Konferansı
- Öğretmenlere ve özel sektör temsilcilerine yönelik etkinlikler
- Farkındalık yaratma çerçevesinde üniversitelerle işbirliği

**ÇOCUKLAR ÇALIŞMAMALI,
HAYALLERİNİN
PEŞİNDEN KOŞMALI!**

FARKINDALIK YARATMA

**12 Haziran Dünya Çocuk
İşçiliği ile Mücadele Günü;**

**Görsel materyallerin illere
dağıtımı**

**Polatlı Sarıoba Mevsimlik
Tarım İşçileri Yerleşim Alanı
Ziyareti – ulusal ve
uluslararası paydaşların
katılımı**

**Atakule’de sergi ve stand –
dış cephe görselleri**

TEŞEKKÜRLER...

